

246342

**ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภท
ที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่**

จรงค์ษ์ ปัญญาภ

**พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช**

**บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554**

600250941

ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภท
ที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

จรงค์ ปัญญา

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

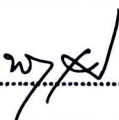
บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
กันยายน 2554

ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภท
ที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

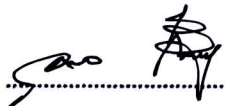
จรงค์ษ์ ปัญญาญ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

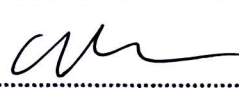
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

.....ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ھرรณา เสเรนฐรูปผา

.....กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรารกรณ์ ทุ้งปันคำ

.....กรรมการ
นางอุบล ก้องแก้ว

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

.....
รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรารกรณ์ ทุ้งปันคำ

13 กันยายน 2554

© ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ภัทธารภรณ์ พุ่มปันคำ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และเป็นกำลังใจแก่ผู้ศึกษาด้วยดีเสมอมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ช่วยกรุณาประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา รวมทั้งเสียสละเวลาให้ความรู้ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระทุกท่านที่ให้ข้อเสนอแนะในการทำการค้นคว้าแบบอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสวนปรง จังหวัดเชียงใหม่ หัวหน้าพยาบาล โรงพยาบาลสวนปรง จังหวัดเชียงใหม่ และทีมสุขภาพผู้ให้การดูแลผู้ป่วยจิตเภทตึกวิสุทธาทุกท่าน ที่ให้ความมือและสนับสนุนให้การค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ตลอดจนขอขอบพระคุณผู้ป่วยจิตเภททุกรายที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณครอบครัว บิดา มารดา ที่คอยเป็นกำลังใจเป็นอย่างดี ในการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือทุกด้านแก่ผู้ศึกษา รวมทั้ง พี่ เพื่อน และน้อง ๆ ร่วมคณะและในหน่วยงานทุกท่าน ประโยชน์อันเกิดจากการศึกษาในครั้งนี้ ขอมอบแด่ บิดา มารดา คณาจารย์ผู้มีพระคุณ และผู้ป่วยทุกท่าน

จรงค์ ปัญญาญ

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาล
ผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวจงรักษ์ ปัญญา

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ภัทรภรณ์ หุ่นปันคำ

บทคัดย่อ

246342

หูแว่วเป็นอาการที่พบบ่อยในผู้ป่วยโรคจิตเภท หากผู้ป่วยไม่สามารถจัดการอาการหูแว่วได้ จะเกิดความทุกข์ทรมานและแสดงพฤติกรรมที่เป็นอันตรายทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การศึกษาเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด ประกอบด้วย บุคลากรผู้ดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภท 11 คน และผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว 25 ราย ที่มารับการรักษาที่หอผู้ป่วยใน ระหว่างเดือน เมษายน ถึงเดือน พฤษภาคม 2554 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 2) แบบประเมินลักษณะเสียงแว่ว 3) แบบประเมินความเชื่อเกี่ยวกับเสียงแว่ว 4) แบบประเมินการดูแลตนเองภายหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล และ 5) แบบติดตามตัวชี้วัดตามแนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว ดำเนินการศึกษาโดยใช้กรอบแนวคิดการใช้และการประเมินผลแนวปฏิบัติทางคลินิกของสถาบันวิจัยทางการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) ประเมินคุณภาพของแนวปฏิบัติโดยใช้แบบประเมิน AGREE พบว่าแนวปฏิบัติอยู่ในระดับดี นำแบบประเมินข้อที่ 2) ถึง 4) ไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นพบว่าได้ค่าที่ยอมรับได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก

1) อุบัติการณ์พฤติกรรมรุนแรงก้าวร้าวทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นของผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว เท่ากับร้อยละ 0

2) ระดับความรู้สึกทุกข์ทรมานจากอาการหูแว่วของผู้ป่วยจิตเภทลดลงจากร้อยละ 48.80 เป็นร้อยละ 17.20

3) ร้อยละของผู้ป่วยโรคจิตเภทที่มีอาการหูแว่วที่รุนแรง กลับมารักษาซ้ำในโรงพยาบาลภายใน 28 วัน เท่ากับ 0

4) ร้อยละ 100 ของบุคลากรผู้ใช้นโยบายปฏิบัติทางคลินิกมีความพึงพอใจต่อการใช้นโยบายปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่วสามารถนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีของการดูแลผู้ป่วยจิตเภท นอกจากนี้ผู้ใช้มีความพึงพอใจ ดังนั้นบุคลากรผู้ดูแลผู้ป่วยควรนำแนวปฏิบัติทางคลินิกไปปฏิบัติในงานประจำอย่างต่อเนื่องต่อไป

Independent Study Title	Effectiveness of Implementing Clinical Practice Guidelines for Nursing Care of Schizophrenic Patients with Auditory Hallucination, Suanprung Psychiatric Hospital, Chiang Mai Province
Author	Miss Jongrak Panyapoo
Degree	Master of Nursing Science (Mental Health and Psychiatric Nursing)
Independent Study Advisor	Associate Professor Dr. Patraporn Tungpunkom

ABSTRACT

246342

Auditory hallucination is the most common symptom among schizophrenic patients. If the patients can not manage the hallucination, they may suffer and have behavior that may harm themselves and others. This operational study aimed to investigate effectiveness of applying the clinical practice guidelines (CPGs) to the schizophrenic patients with auditory hallucination at Suanprung Psychiatric hospital, Chiang Mai province. The sample was selected using purposive sampling and included eleven health care personnel who took care of schizophrenic patients and 25 schizophrenic patients who received treatment during April to May 2011. The instruments used in this study included 1) CPGs for schizophrenic patients with auditory hallucination of Maharat Nakhon Chiang Mai Hospital 2) Characteristic of Auditory Hallucination Questionnaire 3) Beliefs About Voices Questionnaire 4) evaluation form on self-care of the schizophrenic patients with auditory hallucination after discharging from the hospital and 5) Indicator follow-up form according to the CPGs for schizophrenic patients with auditory hallucination. The study was based on the framework of CPGs utilization and evaluation of National Health and Medical Research Council (NHMRC, 1999). CPGs were evaluated for quality by the Appraisal of Guidelines for Research and Evaluation (AGREE) which was at a good level. The instruments items 2) to 4) were tested for reliability and were in the acceptable level. Data were analyzed using descriptive statistics.

The results showed that: After implementing CPGs

- 1) The incidence rate of severe aggressive behavior of schizophrenic patients against themselves and others was equal to zero.
- 2) Level of suffering from auditory hallucination of the schizophrenic patients had decreased from 48.80% to 17.20%.
- 3) Percentage of schizophrenic patients with auditory hallucination re-admitted to the hospital within 28 days equal to zero.
- 4) A hundred percent of the health care personnel were satisfied with CPGs implementation at a high level.

The results indicate that using the CPGs for schizophrenic patients with auditory hallucination could bring good outcomes of caring for schizophrenic patients. Moreover, the users were also satisfied with implementing these CPGs. Therefore, these CPGs should be implemented into routine care continuously.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	6
คำถามการศึกษา	6
ขอบเขตของการศึกษา	7
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
โรคจิตเภท	11
อาการหูแว่วของผู้ป่วยโรคจิตเภท	25
หลักฐานเชิงประจักษ์ในการจัดการอาการหูแว่วในผู้ป่วยโรคจิตเภท	30
แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว	35
สถานการณ์การดูแลผู้ป่วยโรคจิตเภทโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่	42
ขั้นตอนของการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก	43
กรอบแนวคิดในการศึกษา	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	46
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	47
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	48
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
การอภิปรายผล	61
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	64
ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้	66
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป	66
เอกสารอ้างอิง	67
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก เอกสารการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง	74
ภาคผนวก ข แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่	81
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	87
ภาคผนวก ง รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	98
ประวัติผู้เขียน	99

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงานด้านจิตเวช	56
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยจิตเภทที่มีการใช้ แนวปฏิบัติทางคลินิก สำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว โรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัด เชียงใหม่ จำแนกตาม เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และผู้ให้การดูแลหลัก	57
3 ร้อยละแสดงอุบัติการณ์พฤติกรรมรุนแรง ก้าวร้าว ของผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการ หูแว่ว ประกอบด้วย การทำร้ายตนเอง และการทำร้ายผู้อื่น	59
4 ร้อยละคะแนนความรู้สึกรู้สึกทุกข์ทรมานจากอาการหูแว่วก่อนและหลังการใช้ แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว	59
5 ร้อยละแสดงจำนวนผู้ป่วยจิตเภทที่มีระดับคะแนนความรู้สึกรู้สึกทุกข์ทรมานจากอาการ หูแว่วหลังการใช้แนวปฏิบัติทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการ หูแว่ว 3 ระดับ ได้แก่ ความทุกข์ทรมานลดลง ความทุกข์ทรมานเท่าเดิม และความ ทุกข์ทรมานเพิ่มขึ้น	60
6 ข้อมูลความพึงพอใจของเจ้าหน้าที่ผู้ใช้แนวปฏิบัติทางคลินิก ต่อการใช้แนวปฏิบัติ ทางคลินิกสำหรับการพยาบาลผู้ป่วยจิตเภทที่มีอาการหูแว่ว จำแนกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มีความพึงพอใจน้อย มีความพึงพอใจปานกลาง และมีความพึงพอใจมาก	60